

ו. ובמיוחד - לנטוע בהם מדה טובה של רחמנות על בעלי חיים (שמתבטאת גם בסיפור דהאכלת העופות), "ורחמיו על כל מעשיו"⁸.

ט"ו בשבט - ראש השנה לאילנות

ההכנה מ' שבט

א. עיקר ההכנה לט"ו בשבט מתחילה בעשירי בשבט ד' ימים לפניו⁹.

להחליט ב"ראש השנה"

ב. ראש השנה¹⁰ לאילן הוא זמן מסוגל ביותר לקבלת החלטות טובות (והתחלת קיומן תיכף ומיד) על כל השנה כולה להוסיף ביתר שאת וביתר עוז ככל עניני העבודה¹¹ הן בנוגע לעצמו והן לפעולה על הזולת¹².

ג. יש בכל אחד ואחת מישראל (האנשים והנשים והטף) כל פרטי הענינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן תאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש¹³, ו"בראש השנה לאילן" צריך להיות חידוש והוספה [ולהתחזק¹⁴] בכל עניני העבודה הנ"ל אצל כל אחד ואחת מישראל, כל חד לפום שיעורא דילי [ראה לקמן אות יב]¹⁴.

לצמוח בעבודת ה' ומתוך תענוג

ד. מ"ראש השנה לאילן" - צריך כל אחד ואחת מישראל להוסיף באופן מחודש בכל הענינים השייכים ל"האדם עץ השדה" (א) עבודה באופן של תענוג, שהוא מוסיף בעבודתו יותר מכפי המוכרח, ועד באופן של תענוג¹⁵.

ה. (ב) עבודה (תמידית¹⁶) באופן של צמיחה דנטיעה (דאילן דוקא¹⁷), שניתוסף לא רק בריבוי הכמות, אלא גם באיכות, ועד

9) משיחת י"ד שבט תשמ"ט - התוועדות ע' 254: "כפי שמצינו בימי הסליחות שצריך להיות לא פחות מד' ימים ועד"ז בנוגע ל"ראש השנה לאילן". וראה משיחת ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התוועדות ע' 276-7: "ולכן, "ראש השנה לאילן", התחלת הצמיחה לכל השנה כולה, שייך לחודש שבט - שבטו של יוסף, שאצלו מודגש ענין ההוספה והצמיחה... בדורנו זה נתגלה ענין נוסף בחודש שבט - שהעשירי שבו הוא יום ההילולא של כ"ק מ"ח נשיא דורנו, ששמו (הראשון) יוסף.

ובחמשה עשר שבו, שבו קיימא סיהרא באשלמותא, שנעשה מילוי ושלימות בכל עניני החודש, ובפרט בענינים המיוחדים שבו, העשירי יהי' קודש" - ניתוסף מילוי ושלימות לכל עניני יום ההילולא דיוסף שבדורנו, ועל"ז ניתוסף גם בפעולה ד"ראש השנה לאילן", התחלת הצמיחה, ענינו של יוסף - שנמשך בכל הדור על"י נשיא הדור". עיין שם (ובהערות) בארוכה.

10) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התוועדות ע' 321: "ראש (לא רק תחלת) השנה" דיקא, היינו, שכולל גם מפעילי חיות בכל השנה כולה, בדוגמת ה"ראש" הכולל את החיות דכל אברי הגוף ומנהיגם גם לאחר התפשטות והתלבשות החיות באברים".

11) וראה שיחת חמשה עשר בשבט תשנ"ב - סה"ש ע' 329: "יש לנצל את הזמן ד"ראש השנה לאילן" כדי להתחזק ולהוסיף בכל עניני העבודה ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" הן בנוגע לעצמו והן בנוגע לפעולה על הזולת".

12) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח שם.
13) "כמבואר בכ"מ פרטי הענינים בזה". עיין בארוכה בשיחת חמשה עשר בשבט תשנ"ב - סה"ש ע' 322 ואילך. ו"ש"פ בשלח ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 256 ואילך.

14) "א שבט וש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 320: "ראש השנה לאילן" קשור ושייך ל"האדם" (אתם קרויין אדם, ע"ש אדמה לעליון) עץ השדה, ובפרט האילנות שגשבת בהם ארץ ששיכת ונקראת ע"ש) ישראל, "כי תהיו אתם ארץ חפץ", ויש בכל אחד וכו'".

15) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 253, 262.

16) ראה משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 274: "שלא לחשוב שמכיון שכבר פעלו ועשו" "עולם ומלואו", יכולים כבר לנות או לטייל... אלא יש להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל רגע ורגע, באופן של צמיחה תמידית".

17) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשנ"ג - התוועדות ע' 253: "כידוע שמעלת הצמיחה בנטיעת אילן היא באופן נעלה יותר (ועד לעילוי שבאין-ערוך) מהצמיחה שבזריעת תבואה, כי, בשבת שירה, התבואה הצומח הוא ממהות הזרע רק שהוא בריבוי, שזרע סאה ועל"ז צומח כמה כורים... משא"כ הנטיעה, שהצמיחה משובח לאין שיעור על הנטיעה, שנוטעין גרעין או ענף, ומוציא אילן עם פירות משובחים כו', היינו שהצמיחה באילן היא (נוסף על הריבוי בכמות) גם באיכות חדשה. ודוגמתו באילן שבעבודת האדם כו'". וראה גם שם ע' 262.

המעשה הוא העיקר

שבת שירה

התוועדות מתוך שמחה ושירה ביום ובמוצאי שבת שירה

א. להוסיף ולהשלים (מלשון שלימות) בכל הענינים השייכים ליום ההילולא, לימוד תורתו (ובאופן ד"עשרה שיושבים ועוסקים בתורה") והליכה ברכיו ואורחותיו בהפצת המעיינות חוצה¹.

ב. [הנ"ל] כולל ובמיוחד המשך ההתוועדות דיום ההילולא, מתוך שמחה ושירה, כההוראה ונתנית-כח דיום השבת שבו נעשית השלימות דיום ההילולא - שבת שירה².

ג. התוועדות פעילות מתוך אהבת ישראל, ביום ההילולא ובשבת קודש לה', שבת שירה³, ובמוצאי שבת⁴.

להזכיר ע"ד המנהג דנתינת "קאשע" להציפורים ולספר

להילדים הסיפור דקריעת ים סוף כו'

ד. לא מצינו שכ"ק מר"ח אדמו"ר ינהוג בשבת שירה, כמו שקבע המהר"ל מפראג, "שאח"כ חילקו לילדים "קאשע" שיתנו לתרנגולים ולציפורים" (אף שסיפר ע"ד המנהג⁵) ובכל אופן יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה⁷.

ה. אבל בודאי שיש לקבץ ילדי ישראל ולספר להם הסיפור דקריעת ים סוף, כולל גם שילדי ישראל קטפו פירות מהאילנות שצמחו בקרקע הים והאכילו את הציפורים והצטרפו לשירת בני ישראל, כהמנהג דהמהר"ל מפראג⁸.

וזאת למודעי שהליקוט כולל הן השיחות המוגהות והן השיחות הבלתי מוגהות (רשימת השומעים), מתשמ"ח ואילך, והוא על אחריות המלקט בלבד.

1) שיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 319.
2) שם ע' 319-20.

3) ראה שיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 308: "שעיקר העל" דיום השבת ע"י השיר היא בשבת שירה, וממנו נמשך גם בשאר השבתות, ומזה מובן גם בוגע לעליות דיום ההילולא... שעיקרם ושלימותם (ביום השבת שקשור עם ענין השיר, ובפרט) בשבת שירה".

4) נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר מה"מ לשלוח לאנ"ש שיחיו בכל מרחבי תבל לקראת י"ד שבט, תשמ"ח, תשמ"ט, תש"ג, תנש"א תשנ"ב. ועוד.

5) סה"ש תשנ"ב ע' 73.

6) ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118: "וי"ל מהטעמים לזה - מ"ש אדה"ז בר"ע (א"ח שכ"ד ס"ח) "יש נוהגים לתת חטים לפני העופות בשבת שירה, ואין נכון שהרי אין מזונותיהם על"ך", ובימינו אלו לא מצוי שיהיו תרנגולים וכי"ב שמזונותיהם על"ך (כפי שה' רגל בדורות שלפנ"ז בעיירות הקטנות)".

7) ש"פ בשלח שם ע' 275: "ובכל אופן, גם כשלא מקיימים מנהג הנ"ל (להאכל העופות בשבת שירה, וכי"ב) בפועל ממש (מאיהו סיבה שתהי') - יש לדבר ולהזכיר ע"ד מנהג זה, וי"ל, שזהו א' הטעמים ש"ק מר"ח אדמו"ר דיבר על זה, וצוה לפרסם בדפוס - כדי שילמדו זה מזמן לזמן, ובפרט בזמן המתאים לענין זה (מענינא דיומא), ככל שאר עניני התורה שלו, שנעשו חלק מתושבע"פ".

8) ש"פ בשלח תשמ"ט - התוועדות ע' 270 הערה 118.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת הרבנית בעלת מסירת נפש וכו' מרת מאריאשא בת הרה"ח וכו' ר' בן-ציון ע"ה שגלוב (גארעליק) נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז. אשת הרה"ח התמים ר' יצחק מארני הלוי ה"ד ב"ר יהודא לייב ע"ה שגלוב שנאסר לרגלי מסירות נפש בעד החזקת היהדות ביום ד' תשרי ה'תרח"צ ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ. ת. נ. צ. ב. ה.

נא לתלות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתינו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ענינו: לאחר מנחה דערב חמשה עשר בשבט, בחמשה עשר בשבט עצמו.²⁸

יא. [וכן] בימים שלאחריו, עד ליום הש"ק, השבת דמתן-תורה (ומה טוב – בכל א' מזמנים הנ"ל, במקומות שונים וכו')²⁹.

יב. בודאי ינצלו ההתועדויות ד"ראש השנה לאילן" כדי לבאר ולעורר ע"ד ההוספה והחידוש בעניני העבודה הנ"ל (דשבעת המינים) [גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב)]³⁰ [ראה לעיל אות ג]²⁷.

יג. ובמיוחד לעורר התשוקה והגעגועים ועד לרגש השמחה בגלל הידיעה שתיכף ומיד נכנסים לארץ ישראל, לאכול מפרי' ולשבוע מטובה, ולקיים כל המצוות התלויות בה בתכלית השלימות²⁷.

יד. בשנה זו [תש"נ³¹] מציעים, [ש]ביום חמשה עשר בשבט יעשו התועדות כללית (או עכ"פ ברוב עם) בכל מקום ומקום, ועאכו"כ באה"ק - שיתאספו ברוב עם מתושבי המקום (עיר או שכונה וכיו"ב), ויקיימו שם גם ברבים המנהגים של חמשה עשר בשבט - אכילת פירות וכיו"ב (נוסף לזה שכל אחד עושה בביתו הפרטי, באווירה ביתית)³².

טו. [כמובן] שבהזדמנות זו ידברו וילמדו דברי תורה ובפרט בהתאם לדברי חז"ל שה"אדם עץ השדה" קאי על תלמיד חכם, ושבעת המינים שבהן נשתבחו ארץ ישראל נמשלים בחז"ל לתורה³².

טז. [וגם] להוסיף קבלת החלטות טובות בכל עניני תורה ומצוות, ובכלל - שאצל כאו"א יראו בגלוי כמו שהוא "האדם עץ השדה", עץ שצומח וגדל בכל הענינים דתורה ויהדות, ואילן עושה פרי - "מאי פירי מצוות", פירותיהם של צדיקים מעשים טובים³².

28) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ח - התועדויות ע' 309: "יש לנצל יום סגולה זה - להקהיל "האנשים והנשים והטף" כדי להוסיף עוד יותר בכל עניני תורה ומצוות, כולל ובמיוחד - הוספה ושלימות בהליכה בדרכי ואורחותיו של בעל ההילולא, החל מהענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל, תנינת צדקה וכו', כ"ל בארוכה. וכדי שיהי' "ברוב עם" וכו'".

29) שם.
30) ראה משיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - שיחות קודש ע' 1-600: "ובהתועדויות אלו יבארו ויסבירו, שכל שבעת המינים ד"ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש" ישנם ב"ב ארץ חפץ" דכאו"א מישראל, שבעה ענינים ואופנים בעבודה. וע"ד הרגיל יש לכל אחד זמנים קבועים. אלא שבכוחו של יהודי להתעלות למעלה מכל מדידה והגבלה, שאז הוא כולל בבת אחת ובגלוי את כל שבעת המינים! ועל"י נעלית זו יכולה (וצריכה) להיות גם כפי שיהודי נמצא למטה בימות החול כמודגש בכך שט"ו בשבט הוא יום חול... זוהי ההוראה שיש להסביר לכאו"א - שגם באם עתה, הוא רואה בגלוי רק אחד משבעת המינים, עליו לדעת שיש לו "אוצר" נפלא הכולל את כל שבעת המינים. ואם כן, הרי חבל על אוצר יקר שכזה... שכן, ע"י השתדלות וגיעה קצת יכול כא"א מישראל לגלות את כל שבעת המינים גם יחד, עד ל"דבש", הרומז על סודות התורה, כ"ל. וענין זה ניתן להסבירו לכאו"א, גם לטף (ועאכו"כ בני ה' ד' ג' שנים וכיו"ב), שגם הם בכוחם להבין שיש להם את האוצר האמור, וממילא צריכים הם להשתמש בכלו".

31) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התועדויות ע' 225: בין הענינים החדשים שאפשר לעשות בהתאם להתחלת ארבעים שנה מההילולא: בשבת הבאה (לאחרי יום ההילולא) הוא חמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות. ידועים מנהגי ישראל הקשורים ביום זה. החל מהמנהג הכי נפוץ: "נוהגין להרבות בו מיני פירות של אילנות", ובפרט מיני פירות שנשתבחה בהן ארץ ישראל ("גפן תאנה ורימון ג' זית שמן ודבש"). [ועד"ז עוד מנהגים ב(חוג) ישראל - נהרא נהרא ופשוט']. אבל בכלל אין הדגשה לקיים את המנהג דאכילת פירות דוקא **בביתם**. על פי רוב אוכלים הפירות כל אחד בפני עצמו, בבית, ביחד עם בני ביתו בתוך הסעודה וכיו"ב. מש"כ שט"ו בשבט חל ביום השבת, השבת הראשונה לאחר התחלת שנת הארבעים מההילולא - מציעים, ובבקשה שיפרסמו בכל מקום ומקום: ביום חמשה וכו'".

32) משיחת ש"פ בא תשמ"ט - התועדויות ע' 225.

לאיכות חדרה [שלא בערך גם לגבי שלימות העבודה די' שבט¹⁸]¹⁷.

ו. ענין עיקרי בנוגע לצמיחה - שבזה נכללת גם הפעולה על הזולת (מתחיל מבני ביתו והנמצאים בסביבתו), על ידי זה שנעשה "עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו" שממנו יצמח עוד אילן ועד שיצמחו הרבה אילנות¹⁹.

אכילת הפירות

ז. נוהגין להרבות בו במיני פירות של אילנות, (ובהדגשה כשחל בשבת²⁰) ובפרט מיני פירות שנשתבחה בהן ארץ ישראל²¹, (וע"פ המנהג גם חרובים²²) [שבכמה מקומות נעשה חלישות בזה מאיזה סיבה שתהי'²³].

ח. לעורר את הילדים אודות קיום המנהג דאכילת מיני פירות²⁴ כולל גם - להסביר להם (בסגנון המובן להם) תוכן הענין ד"ראש השנה לאילן" צמיחה וגידול בכל עניני יהדות, תורה ומצוות, להיות אילנות עושי פירות טובים²⁵.

התועדות

ט. יש לעורר אודות עריכת התועדויות בכל מקום ומקום [האפשרי²⁶] גם בחמשה עשר בשבט -] נוסף על המשך ההתועדויות דיום ההילולא בכדי להשלים (בזה), הן בפשטות השלמת החסרון, והן מלשון שלימות²⁷].

י. [בתשמ"ח "שנת הקהל" אמר] כדי שיהי' ב"רוב עם" הכי אפשרי - יש לבחור את הזמן הכי מתאים בכל מקום ומקום לפי

18) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התועדויות ע' 269.
19) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ - התועדויות ע' 262: "עפ"ז יש לבאר הלשון הרגיל בכמה מקומות "ראש השנה לאילנות", לשון רבים (אע"פ שלשון המשנה הוא "ראש השנה לאילן" לשון יחיד) - דכיון שהתחלת העבודה היא בהענין ד"ואהבת לרעך כמוך" כאמירת כאו"א מישראל בהתחלת היום קודם התפלה "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך" ורק לאחר"ז מתחיל עבודת עצמו בתפלה, שהתחלת עבודתו היא באופן של "אילנות", לשון רבים".

ואה"כ ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תשמ"ט - התועדויות ע' 269: "והוראה מיוחדת בנוגע לאלו שזכו להיות שלוחים ושלוחי שלוחים דכ"ק אדמ"ר נשיא דורנו שלוחו של הקב"ה (. .) - שבהמשך ליום ההילולא ושלימותו בש"ק שלאחריו בחמשה עשר בשבט ראש השנה לאילן, יוסיפו בענין השליחות ע"י מינוי שליח נוסף - "שליח עושה שלוחים".
20) ש"פ בשלח, ט"ו בשבט תש"נ הערה 40 - התועדויות ע' 254: "ולהעיר שבט"ו בשבט שחל בשבת מודגש יותר המנהג "להרבות במיני פירות של אילנות" - כיון שבלאה"כ יש להשתדל "להשלים" מאה ברכות מן הפירות . . חוזר ואוכל מעט מפרי זה ומברך לפניו ולאחריו כו' (רמב"ם הל' תפלה פ"ז ה"ז. שו"ע אדה"א א"ח רסמ"ו)".

21) משיחת ט"ו בשבט תשמ"ח - התועדויות ע' 322. ועוד. ובהערה שם: "ויש נוהגים (ובפרט אצל הספרדים) לומר לקוטים מתנ"ך וזוהר כו' המדגישים העילוי דפירות האילן".

22) ש"פ בשלח תנשא" - התועדויות ע' 222: "שיהודים בכל מקום שהם, יקיימו - ובתוספת הדגשה וחזיקו - את המנהג... ולהעיר שע"פ המנהג אוכלים בט"ו בשבט (גם) חרובים. שלה שייכות מיוחדת עם ניסים - כמו שהגמ' מספרת בנוגע לרבי תינא בן דוסא שהשתתף בקב חרובין מערב שבת לערב שבת, ובהמשך לזה מסופר שהוא ה' מלומד בניסים".

23) ש"פ בשלח תנשא" - התועדויות ע' 222: "שע"ז מחזקים הקשר עם ארץ ישראל ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", וניתוסף עוד יותר בניסים שהקב"ה עושה ליהודים".

ואה שיחת ט"ו בשבט - בעת ה"יחידות" תנשא" - התועדויות ע' 243: "יש להזכיר ולעורר עוה"פ ע"ד קיום מנהג ישראל לטעום ולאכול פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל במשך המעט-לעת דחמשה עשר בשבט, ראש השנה לאילנות".

ואה שיחת י"ז שבט תשנ"ב - בעת ה"יחידות" - שיחות קודש ע' 621: "...ובפרט לאחר האכילה מהפירות האמורים - במוחש! וכל המוסיפים בזה - תבא עליהם ברכה, שכן, בינתיים מברכים עוד ברכה על הפרי, וממילא, תבא עליהם ברכה והמשכה מכל הענינים האמורים".
24) "ובפרט פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל".

25) משיחת ש"פ בשלח תשמ"ט - התועדויות ע' 270.

26) ראה משיחת ש"פ בשלח תשנ"ב - שיחות קודש ע' 600: " סידור התועדויות בכל מקום האפשרי. -] נוסף על המשך ההתועדויות דיום ההילולא וכו'".

27) י"א שבט וט"פ בשלח תשנ"ב - סה"ש ע' 320.

מוקדש לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח, ולעילוי נשמת הרבנית בעלת מסירת נפש וכו' מרת מאריאשא בת הרה"ח וכו' ר' בן-ציון ע"ה שגלוב (גארעליק) נלב"ע בשיבה טובה ביום כ"ף טבת ה'תשס"ז אשת הרה"ח התמים ר' יצחק אלחנן הלוי הל"ד ב"ד יהודא לייב ע"ה שגלוב שנאסר לרגלי מסירות נפשו בעד החזקת היהדות ביום ד' תשרי ה'תרח"צ ונרצח במאסרו ביום כ"ה טבת ה'תרח"צ ת. נ. צ. ג. ה.

נא תללות על כותלי בית הכנסת, ומצווה לפרסם בכל מקום! כתובתנו באינטרנט: <http://www.moshiach.net/blind>

יחיא אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד